

PROVJERA METRIJSKIH KARAKTERISTIKA INSTRUMENTA ZA PROCJENU VRIJEDNOSTI, NAVIKA, UZORA MLADIH USVOJENIH U OBITELJI

*Dr.sc. Marijana Škutor¹⁵⁵, doc.
Sveučilište Hercegovina*

Sažetak: Cilj ovog Pilot istraživanja bio je provjera metrijskih karakteristika instrumenta za procjenu povezanosti obiteljskog odgoja pri usvajanju vrijednosti, navika i uzora kod mladih.. Ovaj instrument je konstruiran za potrebe opsežnijeg istraživanja,, a uzorak su činili mladi iz Hercegovine. Pilot istraživanje provedeno je u svibnju 2016. godine a podatci su prikupljeni anketiranjem. Uzorak čine 84 ispitanika što je oko 17% pretpostavljenog uzorka, obuhvaćeno je 54,76% žena (N=46) i 45,24% muškaraca (N=40). Pouzdanost instrumenta koji obuhvaća 4 varijable s 48 čestica utvrđena je temeljne koeficijenta Cronbach'Alpha i iznimno je visoka ($\lambda=,935$). Ponuđene četiri varijable su: vrijednosti, navike, uzori usvojeni u obitelji i kao četvrta varijabla ponuđena je ispitanicima mogućnost samoprocjene sebe (slika o sebi). Obrađeni podatci istraživanja ukazuju na visoku pouzdanost, homogenost i faktorska zasićenja korištenih skala. Nalazi opravdavaju primjenu Upitnika obiteljskog odgoja kao dijela baterije instrumenta kojim se istražuje možebitan efekt utjecaja obiteljskog odgoja na vrijednosti i stavove zdravog životnog stila mladih u Hercegovini.

Ključne riječi: mladi, obiteljski odgoj, uzori, vrijednosti, zdravi životni stil

Uvod

Kulturološke, ekonomske i političke promjene na globalnoj razini dovele su do promjena u odgojnim djelovanjima te se moderna obitelj našla pred novim izazovima. Vrijednosti, stavovi i navike koje mladi moguće usvajaju u obitelji mijenjaju se pod utjecajem gore navedenih čimbenika. Usprkos tomu, obitelj ostaje i opstaje kao najvažnija odgojna instanca na što ukazuju i recentna istraživanja o utjecaju obitelji na izgrađivanje sustava vrijednosti mladih (Ferić, 2009; Glasser i Glasser, 2001; Ljubetić i Reić Ercegovac, 2010; Rabotega- Šarić i sur.,2003), te ističu obitelj kao primaran i ključan čimbenik u izgrađivanju sustava vrijednosti ali i navika i uzora stečenih u obitelji. Istraživanje o percepciji obitelji (Bogensneider, 2000), iznosi rezultate 90%, ispitanika obitelj ističe kao najveću vrijednost u društvu i izvor sreće za pojedinca. Stoga je neosporan njen utjecaji na izgrađivanje sustava vrijednosti i navika. Iako se obitelj u Bosni i Hercegovini i zemljama u okruženju nalazi na prijelazu između tradicionalne i suvremene obitelji, vrijednosne orijentacije u obitelji se mijenjaju te se teži ka samostalnosti, ravnopravnosti pojedinca, slobodi, uvažavanju različitosti, ekologiji i ravnopravnom sudjelovanju pojedinca u društvenom sektoru, itd. ističu (Ljubetić i Reić Ercegovac 2010). Nimac (2010), navodi nezamjenjive obiteljske uloge povijesnog, vjerskog, kulturnog i generacijskog transfera. Kroz te uloge pojedinac u svojoj obitelji stječe navike, stvara uzore i izgrađuje vrijednosni sustav. Janković (2008) ističe obitelj kao jedino mjesto gdje se *stvara čovjek* i smatra je primarnom ljudskom zajednicom.

Miliša (2014), iznosi tvrdnje kako zbog izloženosti obitelji globalnim promjenama, ubrzanom životnom ritmu i egzistencijalnim problemima slabe i njene kompetencije. Dijete se razvija u skladu sa usvojenim

¹⁵⁵ marijana.skutor@gmail.com

vrijednostima a kvalitetan odgoj bez prisile u kojem s u obitelji koriste skrbne navike rezultirat će sa prihvaćanjem sustava vrijednosti odnosno dragovoljnog prepuštanja djeteta njima. Ćorić (1988), Tkalac Verčić (2009), Schaffer (2000), smatraju kako vrijednosti usvojene u obitelji pod prisilom traju onoliko koliko i traje ta prisila na dijete. Snažna obitelj sa stabilnim vrijednostima izvrstan je instrument otpora i prilagođavanja vanjskom svijetu kojem je suvremena obitelj svakodnevno izložena. Istraživanje o transferu vrijednosti, stavova i ponašanja roditelja na djecu proveli su Rohan i Zana (1996). Dobiveni rezultati upućuju na pozitivnu povezanost između vrijednosti djece i njihovih roditelja

Marite Kravale i Dzintra (2015) iz provedene studije na uzorku studenata su došli rezultata kako prenošenje obiteljskih vrijednosti sa generacije na generaciju pomažu u svladavanju razlika između tradicionalnih i suvremenih razlika u obitelji i društvu. Pozitivniji odnos prema obiteljskom vrijednostima u ovom istraživanju pokazale su ispitanice ženskog spola, koje su mišljenja kako su njegovanje i prijenos obiteljskih vrijednosti ključne za održivost obitelji i međugeneracijsku povezanost. Družinec (2015), proces socijalizacije započinje u obitelji, ali i izgrađivanje moralnih, kulturnih i društvenih vrijednosti kod djece. Važno je istaknuti prijenos onih vrijednosti koje roditelji cijene i primjenjuju ih u svakodnevnom životu.

Recentna istraživanja prijenosa vrijednosti sa roditelja na djecu navode pozitivnu povezanost između vrijednosti roditelja i djece (Kohn, Slomczynski i Schoenbach, 1986; Rohan i Zanna, 1996; Albert, Trommsdorff i Wisnubrata, 2009; Reić Ercegovac i Koludrović, 2012; Visković, 2013; Headey, Muffels i Wagner, 2014, Visković i Škutor, 2019), pod pretpostavkom da je jedna od ključnih uloga obitelji upravo promicanje i usvajanje vrijednosti.

Metodologija istraživanja

Cilj ovog rada bio je utvrditi metrijske karakteristike *Upitnika obiteljskog odgoja* kako bi se opravdala njegova primjena za kasnije opsežnije istraživanje. Ovaj instrument nakon provjere bit će dodan ostalim verificiranim instrumentima koji će biti primijenjeni kod istraživanja povezanosti kvalitete obiteljskog odgoja i izgrađivanja i prihvaćanja zdravog životnog stila kao vrijednosti mladih u Hercegovini. Uzorak ovog istraživanja čine 84 ispitanika što je oko 17% pretpostavljenog uzorka, obuhvaćeno je 54,76% žena (N=46) i 45,24% muškaraca (N=40) izdvojenih iz pretpostavljenog uzorka 545 mladih koji će biti anketirani za opsežnije i gore navedeno istraživanje.

Za prikupljanje podataka korištena je metoda anketiranja uz primjenu instrumenta koji ima četiri varijable i 48 čestica. Ispitanici su imali mogućnost na skali procjene birati tvrdnje o vrijednostima usvojenim u obitelji, navikama izgrađenim u obitelji, uzorima usvojenim u obitelji, odnosno osobama koje su na njih pozitivno utjecale (bile im uzori) i kao četvrta varijabla je ponuđena procjena sebe (slika o sebi). Obrada rezultata provedena je primjenom statističkog programa Statistical Program for Social Scientists 20 (SPSS20). Pouzdanost instrumenta utvrđena je temeljme *koeficijenta Cronbach'Alpha* i iznimno je visoka ($\lambda = ,935$).

Rezultati istraživanja

Tablica 1. Pouzdanost instrumenta *Samoprocjene utjecaja obitelji* po skalama

Varijabla	Broj čestica	Pouzdanost skale/Cronbach's Alpha
Vrijednosti preuzete/izgrađene u obitelji	17	,934
Navike izgrađene u obitelji	7	,798
Čimbenici odgoja	12	,795
Slika o sebi	12	,903

Prikupljeni podatci obrađeni su mjerama deskriptivne statistike te su utvrđene mjere središnje tendencije (aritmetička sredina) i raspršenja (raspon procjene, standardna devijacija i varijanca). Nalazi su prikazani u (Tablici 2.)

Tablica 2. Deskriptivni podatci za čestice procjene vrijednosti

Varijabla	Čestice	Min	Max	M	SD	V
U obitelji sam prihvatio/la vrijednosti:	Prijateljstvo	1	5	4,40	,810	,656
	Pripadnosti / privrženosti	1	5	4,15	,852	,725
	Smisao života	1	5	4,28	,795	,632
	Poštivanje tradicije	1	5	3,90	1,100	1,210
	Pristojnost	1	5	4,52	,908	,824
	Odgovornost	1	5	4,50	,799	,638
	Briga o zdravlju	1	5	4,42	,752	,565
	Iskrenost	1	5	4,38	,846	,717
	Pouzdanost	1	5	4,27	,901	,812
	Samostalnost	1	5	4,30	,855	,731
	Duhovnost	1	5	4,09	,989	,978
	Sloboda	1	5	4,33	,862	,743
	Samopoštovanje	3	5	4,35	,685	,469
	Samodisciplina	1	5	4,25	,802	,643
	Poslušnost	1	5	4,28	,795	,632
Umjerenost	1	5	4,19	,787	,619	
Ambicioznost	1	5	4,21	,843	,711	

Pristojnost (M=4,52; SD=,908), odgovornost (M=4,50; SD=,799), briga o zdravlju (M=4,42; SD=,752) i prijateljstvo (M=4,40; SD=,810) su procijenjene kao najznačajnije životne vrijednosti dok su duhovnost (M=4,09; SD=,989) i poštivanje tradicije (M=3,90; SD=1,100) ispitanici procjenjuju manje značajnijim.

Tablica 3. Deskriptivni podatci za čestice procjene navika

Varijabla	Čestice	Min	Max	M	SD	V
U obitelji sam usvojio/la navike:	Redovite prehrane (tri obroka dnevno: doručak, ručak, večera)	2	5	4,16	,939	,881
	Zdrave prehrane (uravnoteženo konzumiranje voća i povrća)	1	5	3,94	,874	,763
	Redovite sportske aktivnosti (dva do tri puta tjedno: šetnja, vožnja bicikla)	1	5	3,24	1,258	1,583
	Održavanja osobne higijene (redovite higijenske navike)	1	5	4,67	,630	,396
	Pomaganja u kućnim poslovima (čišćenje, pospremanje)	2	5	4,22	,782	,612
	Kvalitetnog provođenja slobodnog vremena (kulturne navike)	1	5	3,68	1,079	1,165
	Otvorene komunikacije (pravodobno, konstruktivno rješavanje konflikata u krugu obitelji)	1	5	4,12	,959	,919

Deskriptivni podatci u Tablici 3. ukazuju na to da su navike koje su ispitanici usvojili u najvećoj mjeri u svojoj obitelji održavanje osobne higijene (M=4,67; SD=,630), pomaganja u kućanskim poslovima (M=4,22; SD=,782), redovite prehrane (M=4,16; SD=,939) te otvorene komunikacije (M=4,12; SD=,919). Najmanje su usvojene navike redovitih sportskih aktivnosti (M=3,24; SD=1,258) i kulturne navike odnosno kvalitetno provođenje slobodnog vremena (M=3,68; SD=1,079).

Tablica 4. Deskriptivni podatci za čestice procjene uzora

Varijabla	Čestice	Min	Max	M	SD	V
Tijekom odrastanja, na mene su pozitivno utjecali (bili su moji uzori):	Majka	1	5	4,59	,794	,630
	Otac	1	5	4,38	1,019	1,038
	Baka	1	5	3,85	1,221	1,490
	Djed	1	5	3,73	1,321	1,746
	Starija sestra/brat	1	5	3,57	1,494	2,233
	Članovi šire obitelji	1	5	2,94	1,162	1,350
	Vršnjaci	1	5	3,18	1,108	1,228
	Šira društvena zajednica (događanja u okruženju)	1	5	2,78	1,125	1,265
	Medijski eksponirani pojedinci	1	5	2,39	1,137	1,293
	Medijski eksponirani događaji	1	5	2,44	1,169	1,368
	Vjerska zajednica	1	5	3,15	1,355	1,837
	Učitelji/nastavnici	1	5	3,39	1,119	1,253

Tablicom 4. prikazani su rezultati procjene pozitivnog utjecaja uzora na ispitanike tijekom njihovog odrastanja. Ispitanici su procijenili kako su im u najvećoj mjeri uzori tijekom odrastanja bili članovi uže obitelji poput majke (M=4,59; SD=,794), oca (M=4,38; SD=1,019), bake (M=3,85; SD=1,221) i djeda (M=3,73; SD=1,321), a najmanje članovi šire obitelji (M=2,94; SD=1,162), šira društvena zajednica (M=2,78; SD=1,125), medijski eksponirani događaji (M=2,44; SD=1,169) i medijski eksponirani pojedinci (M=2,39; SD=1,137).

Tablica 5. Deskriptivni podatci za čestice samoprocjene

Varijabla	Čestice	Min	Max	M	SD	V
Kako biste danas procijenili sebe:	Samopouzdan/a sam (vjerujem da mogu ako se potrudim)	1	5	4,22	,894	,799
	Imam izgrađeno samopoštovanje (vrijedan sam ovakav kakav jesam)	1	5	4,19	,922	,850
	Samoostvaren/a sam (zadovoljan sam svojim postignućima)	1	5	3,86	,938	,881
	Prihvaćen/a sam u društvu	1	5	4,15	,831	,690
	Skrbim o sebi	1	5	3,68	1,080	1,167
	Zdravo se hranim	1	5	3,79	,904	,818
	Redovito se krećem	1	5	3,97	,989	,979
	Odijevam se primjereno kulturi društva	1	5	4,23	,898	,806
	Kreativan/na sam	1	5	3,86	,910	,827
	Tolerantan/na sam prema drugima i drugačijim	1	5	4,15	,971	,943
	Osviješten/na sam po pitanju zaštite okoliša	1	5	3,74	1,075	1,156
	Poštujem tradiciju	1	5	3,82	1,096	1,201

Homogenost primjenjenih ljestvica utvrđena je primjenom Kaiser-Meyer-Olkin Measure testa. Na visokoj razini značajnosti ($p \leq 0,01$) visoka je za sve korištene skale: vrijednosti izgrađene u obitelji (0,961), navike izgrađene u obitelji (0,973), čimbenici odgoja (0,981) i slika o sebi (0,891), što opravdava faktorsku analizu primjenjenih skala.

U okviru faktorske analize primjenjenih skala u ekstrakciji izdvojeni su faktori primjenom metode glavnih komponenti. Scree test je korišten kao kriterij u određenju broja značajnih faktora. U Tablicama 6. 7. 8. i 9. prikazana su faktorska zasićenja i kumulante.

Tablica 6. Faktorska analiza skale "vrijednosti preuzete u obitelji"

	Ekstrakcija	Komponente		
		1	2	3
Prijateljstvo	,537	,711	-,142	,111
Pripadnosti / privrženosti	,583	,742	,052	,172
Smisao života	,526	,678	-,134	,219
Poštivanje tradicije	,555	,523	,502	,173
Pristojnost	,819	,641	,490	-,410
Odgovornost	,813	,782	,352	-,279
Briga o zdravlju	,738	,728	,396	-,225
Iskrenost	,695	,829	,010	-,091
Pouzdanost	,583	,761	-,022	-,052
Samostalnost	,717	,759	-,180	-,330
Duhovnost	,615	,517	,211	,550
Sloboda	,747	,696	-,492	-,141
Samopoštovanje	,715	,767	-,293	-,201
Samodisciplina	,763	,733	-,476	-,008
Poslušnost	,599	,680	,078	,362
Umjerenost	,617	,728	,086	,283
Ambicioznost	,623	,755	-,200	,116

Primjenom metode glavnih komponenti u ekstrakciji su izdvojena tri faktora: odgovornost (prema sebi i drugima), vrijednosti samoostvarenosti (samostalnost, samopoštovanje, samodisciplina, samostalnost) i socijalne vrijednosti (prijateljstvo, iskrenost) koja zajedno objašnjavaju 66,144% varijance. Iz Tablice 6. razvidno je da sve čestice imaju visoku razinu zasićenosti bez tendencije izdvajanja.

Tablica 7. Faktorska analiza skale „navike izgrađene u obitelji“

	Ekstrakcija	Komponente	
		1	2
Redovite prehrane (tri obroka dnevno: doručak, ručak, večera)	,738	,761	-,399
Zdrave prehrane (uravnoteženo konzumiranje voća i povrća)	,723	,755	-,391
Redovite sportske aktivnosti (dva do tri puta tjedno: šetnja, vožnja bicikla)	,649	,713	-,376
Održavanja osobne higijene (redovite higijenske navike)	,596	,519	,164
Pomaganja u kućnim poslovima (čišćenje, pospremanje)	,665	,405	,708
Kvalitetnog provođenja slobodnog vremena (kulturne navike)	,638	,702	,381
Otvorene komunikacije (pravodobno, konstruktivno rješavanje konflikata u krugu obitelji)	,744	,817	,279

Primjenom metode glavnih komponenti u ekstrakciji su izdvojena dva faktora: svakodnevne navike i socijalne vještine koji zajedno objašnjavaju 63,639% varijance. Iz Tablice 7. je razvidno je da čestica *Održavanja osobne higijene (redovite higijenske navike)* ima tendenciju izdvajanja dok ostale čestice imaju odgovarajuća zasićenja.

Tablica 8. Faktorska analiza skale „čimbenici odgoja“

	Ekstrakcija	Komponente		
		1	2	3
Majka	,537	,331	,470	,327
Otac	,525	,409	,546	,244
Baka	,610	,553	,552	,015
Djed	,638	,575	,530	-,160
Starija sestra/brat	,397	,366	,458	-,232
Članovi šire obitelji	,627	,701	,235	,284
Vršnjaci	,688	,479	-,413	,536
Šira društvena zajednica (događanja u okruženju)	,759	,648	-,469	,345
Medijski eksponirani pojedinci	,809	,755	-,479	-,101
Medijski eksponirani događaji	,835	,736	-,503	-,202
Vjerska zajednica	,521	,579	-,146	-,404
Učitelji/nastavnici	,539	,443	-,007	-,585

Primjenom metode glavnih komponenti u ekstrakciji su izdvojena tri faktora: uža obitelj, vršnjaci i mediji koji zajedno objašnjavaju 61,536% varijance. Iz Tablice 8. razvidno je da, prema zasićenosti, samo čestice „majka“ i „sestra/brat“ imaju tendenciju izdvajanja u zasebnu varijablu što bi se moglo tumačiti osobitom značajnošću uže obitelji na odrastanje pojedinca. Svojevrni „drugi krug“ temeljem zasićenja čine „otac“, „baka“, „djed“, „članovi šire obitelji“, „vjerska zajednica“ i „učitelji/nastavnici“. Faktor „roditelji“ objašnjava 50,788% varijable

Tablica 9. Faktorska analiza skale „slika o sebi“

	Ekstrakcija	Komponente	
		1	2
Samopouzdan/a sam (vjerujem da mogu ako se potrudim)	,763	,713	-,505
Imam izgrađeno samopoštovanje (vrijedan sam ovakav kakav jesam)	,770	,787	-,388
Samoostvaren/a sam (zadovoljan sam svojim postignućima)	,711	,633	-,557
Prihvaćen/a sam u društvu	,631	,740	-,289
Skrbim o sebi	,392	,626	-,008
Zdravo se hranim	,498	,689	,150
Redovito se krećem	,611	,713	,320
Odijevam se primjereno kulturi društva	,685	,717	,414
Kreativan/na sam	,668	,789	,213
Tolerantan/na sam prema drugima i drugačijim	,487	,683	,143
Osviješten/na sam po pitanju zaštite okoliša	,473	,657	,203
Poštujem tradiciju	,534	,658	,319

Primjenom metode glavnih komponenti u ekstrakciji su izdvojena dva faktora: samoostvarenost i socijalne interakcije koji zajedno objašnjavaju 60,187% varijance. Skrb o sebi, faktorskim zasićenjem, ima tendenciju izdvajanja (Tablica 9.).

Obradjeni podaci pilot istraživanja za Upitnik obiteljskog odgoja ukazuju na visoku pouzdanost, homogenost i faktorska zasićenja korištenih skala. Nalazi opravdavaju primjenu *Upitnika obiteljskog odgoja* kao dijela baterije instrumenta kojim se istražuje možebitan efekt utjecaja obiteljskog odgoja na vrijednosti i stavove zdravog životnog stila mladih.

Zaključak

Nakon uvida u rezultate ovog istraživanja može se donijeti zaključak da je primjena ovog upitnika opravdana za buduća istraživanja. *Upitnik obiteljskog odgoja* pokazao visoku pouzdanost temeljem koeficijenta *Cronbach'Alpha* i iznimno je visoka ($\lambda=,935$). što je i vidljivo iz rezultat koji su prikazani u Tablici 1. Njegova primjena će pridonijeti razumijevanju povezanosti kvalitete obiteljskih odnosa i usvajanja vrijednosti, stavova i navika zdravog životnog stila mladih u Hercegovini. Usvajanjem zdravih navika u obitelji, a kasnije uz pomoć odgojno-obrazovnih institucija ova navika se promovira kao svojevrsna vrijednost za djecu i mlade. Moguće, na takav se način pridonosi očuvanju njihovog fizičkog i mentalnog zdravlja.

Literatura

1. Ćorić, Š. Š. (1998.), *Psihologija religioznosti*. Jastrebarsko, Naklada Slap.
2. Družinec, V. (2015). Transfer vrijednosti sa roditelja na djecu: *Školski vjesnik*. Časopis za pedagoškijsku teoriju i praksu, Vol. 65 No. 3, 2016.
3. Ferić, I. (2009.), *Vrijednosti i vrijednosni sustavi: psihologijski pristup*. Zagreb, Alinea.
4. Glasser, W., Glasser, C. (2001.), *Naći se i ostati zajedno – rješavanje zagonetke braka*. Zagreb: Alinea.
5. Headey, B., Muffels, R., Wagner, G.(2014).Parents Transmit Happiness Along with Associated Values and Behaviors to Their Children: A Lifelong Happiness Dividend?. *Social Indicators Research*, 116 (3): 909-933
6. Janković, J. (2008) *Obitelj u fokusu*. Zagreb: Etcetera.
7. Kohn, M., L., Slomczynski, K., M., Schoenbach, C. (1986). Socialn Stratification and the Transmission of Values in the family: A Cross-National Assessment. *Sociological Forum*, 1 (1): 73-102.
8. Ljubetić, M., Reić Ercegovac. I. (2010). Studentska percepcija obitelji i roditeljstva...*Život i škola*, br. 23 (1/2010.), god. 56., str. 35. - 56.
9. Marite Kravale, P., Dzintra, I. (2015). Sustainability of family values troughout the generations as vieved by the bachelor program students, Proceeding of the International Scientifical Conference. Volume I.
10. Miliša, Z. (2014) *Šok današnjice*. Osijek: Filozofski fakultet.
11. Nimac, D. (2010) (Ne)mogućnosti tradicijske obitelji u suvremenom društvu. *Obnovljeni život*, 65(1), 23-35.
12. Raboteg-Šarić, Z., Pećnik, N., Josipović, V. (2003.), *Jednoroditeljske obitelji: osobni doživljaj i stavovi okoline*. Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži.
13. Reić Ercegovac, I., Koludrović M. (2012). Uloga životnih vrijednosti u objašnjenju stavova prema razvodu braka-međugeneracijska i unutarobiteljska perspektiva. *Sociologija i prostor*, 50 (2): 257-273.
14. Rohan, M. P., Zanna, M. P. (1996). Value transmission in Families. U: C. Seligman, J. M. Olson, M. P. Zanna (ur.). *The psychology of values: The Ontario symposium vol. 8* (str.253 -276). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
15. Schaffer, H. R. (2000.), *Social Development. Massachusetts*, Blackwell Publishers Ltd.
16. Tkalac Verčić, A., Pološki Vokić, N., Sinčić Ćorić, D. (2009.), *Razvoj mjernog instrumenta za procjenu zadovoljstva internom komunikacijom*. Društvena istraživanja 18 (1-2): 175.–202.
17. Visković, I. (2013). Međugeneracijski prijenos vrijednosti s roditelja na djecu adolescente u općini Tučepi. *Školski vjesnik - Časopis za pedagoška i školska pitanja*, 62: 2-3.
18. Visković, I., Škutor, M. (2019). Spol kao prediktor vrijednosti mladih u Hercegovini, *Nova prisutnost: časopis za intelektualna i duhovna pitanja*. 17 (2019) 3, 565-578

Checking the metric characteristics of an instrument to evaluate the values, habits, role models of young adopters in the family

Summary: *The aim of this Pilot Survey was to test the metric characteristics of an instrument for assessing the correlation of family upbringing when adopting values, habits and role models in young people. Pilot watch was conducted in May 2016 and data were collected through a survey. The sample consists of 84 subjects, which is about 17% of the assumed sample, comprising 54.76% women (N = 46) and 45.24% men (N = 40). The reliability of an instrument comprising 4 variables with 48 particles was determined by the Cronbach'Alpha coefficient and is extremely high ($\lambda = ,935$). The four variables offered are: values, habits, role models adopted in the family, and as a fourth variable, respondents were offered the opportunity to self-evaluate (self image). The survey data processed indicate high reliability, homogeneity and factor saturation of the scales used. The findings justify the use of the Family Education Questionnaire as part of a battery of instruments exploring the potential effect of family education on the values and attitudes of healthy young people in Herzegovina.*

Keywords: *youth, family education, role models, values, healthy lifestyle*